

v evropské politice (5. 12. – 11. 12. 2016)

Událost týdne:

7. prosince podal demisi v důsledku prohraného referenda o ústavních změnách italský premiér Mario Renzi. Prezident Sergio Mattarella ho požádal, aby zůstal ve funkci, dokud se nenajde jeho nástupce. V referendu, s jehož výsledky premiér spojil své budoucí působení v čele vlády a které se konalo na konci předcházejícího týdne, odmítlo více než 59 % voličů navrhované ústavní změny, které měly posílit roli Poslanecké sněmovny a oslabit moc Senátu. Z výsledku hlasování se radovala zejména italská krajní pravice, která společně s největším pravicovým opozičním uskupením expremiéra Silvia Berlusconiho Vzhůru Itálie volá po co možná nejrychlejším vyhlášení předčasných parlamentních voleb. Na konci týdne pověřil italský prezident sestavením nové vlády dosavadního ministra zahraničí Paola Gentiloniho z Demokratické strany, jejímž členem je i Renzi.

6. prosince odstoupil francouzský premiér Manuel Valls ze své funkce, neboť se chce ucházet o kandidaturu na prezidentský post v nadcházejících jarních volbách. Ve stejný den se novým francouzským premiérem stal dosavadní ministr vnitra Bernard Cazeneuve. Valls se tak zúčastní tzv. primárek tradiční levice, organizovaných Socialistickou stranou, v nichž má podle průzkumů veřejného mínění největší šanci zvítězit. Aktuální průzkumy naznačují, že do druhého kola prezidentských voleb by se pravděpodobně levicový kandidát neprobojoval, Valls však podobné předčasné soudy zamítá.

6. prosince rozhodl sjezd CDU v německém Essenu téměř 90 % hlasů, že německá kancléřka Angela Merkelová zůstane v čele strany i v následujících dvou letech. Merkelová na sjezdu uvedla, že je třeba zastavit ilegální imigraci a zajistit lepší perspektivu pro migranty v zemích původu, přičemž klíčová je podle ní při těchto snahách readmisní dohoda o navracení běženců mezi EU a Tureckem. Zároveň označila úplné zahalování obličeje v Německu za nepatřičné a mělo by dle ní být na co možná nejvíce místech zakázáno. Takové výroky ukazují podle mnohých na výrazné přiosvětlení kurzu v kancléřčině uprchlické politice s cílem získat zpět část konzervativních voličů, kteří se v poslední době přiklonili k pravicově populistické Alternativě pro Německo (AfD). Na sjezdu bylo také jednomyslně přijato usnesení, které mimo jiné volá po zákazu nošení burek a nikábů například ve školách, u soudů, na úřadech či během řízení auta.

9. prosince uznal nizozemský soud předsedu tamní krajně pravicové Strany pro svobodu (PVV) Geerta Wilderse vinným z diskriminace za výroky na adresu marockých přistěhovalců z března 2014. Obvinění z podněcování k nenávisti byl ale politik zproštěn a nebyla mu uložena ani prokuraturou požadovaná pokuta. Podle soudu je dostatečným trestem samotné usvědčení z trestného činu. Dle nizozemských médií se Wilders hodlá proti rozsudku odvolat. Popularita PVV, která je dle předvolebních průzkumů aktuálně nejsilnější stranou před březnovými parlamentními volbami v Nizozemsku, během procesu ještě stoupla.

10. prosince došlo v Turecku ke dvěma explozím během fotbalového zápasu u stadionu istanbulského klubu Besiktas, při kterém zemřelo 38 lidí a více než 150 bylo zraněno. Podle dostupných informací se jednalo o teroristický útok, ke kterému se přihlásili radikální kurdští separatisté Sokoli osvobození Kurdistanu (TAK). Policie po útoku zadržela více než deset podezřelých osob. Většinu z obětí představovali policisté, neboť útok byl podle tureckého ministra vnitra Süleymana Soylua namířem proti policejnímu autobusu, jehož posádka dohlížela na pořádek během zápasu.

11. prosince se uskutečnily parlamentní volby v Rumunsku, v nichž zvítězila Sociálnědemokratická strana (PSD), když podle odhadů získala 45,5 - 45,8 % hlasů. Na druhém místě skončila s velkým odstupem středopravicová Národní liberální strana (PNL), která předběžně obdržela 20,7 - 21 % hlasů. PSD nyní zamýšlí jednat o sestavení vlády se svým tradičním spojencem, Aliancí liberálů a demokratů pro Evropu (ALDE), která skončila ve volbách čtvrtá se zhruba 6 % hlasů voličů. V současnosti je Rumunsko vedeno úřednickou vládou, která loni na podzim vystřídala vládu PSD, jejíž premiér Victor Ponta odstoupil poté, co v zemi vypukly protesty v souvislosti s tragickým požárem v nočním klubu v Bukurešti.

